27 923 Werken in het onderwijs

Vastgesteld d.d. …

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de minister d.d. 15 oktober 2026 inzake de uitkomst van de gesprekken over het vertrouwelijk delen van informatie aan de cao-tafel ter uitvoering van de motie van het lid Moorman[1] (Kamerstuk 27 923, nr. 541). Bij brief van ... heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie
Hamstra

Adjunct-griffier van de commissie
Bosnjakovic

Inhoud

I Vragen en opmerkingen uit de fracties
- **Inbreng van de leden van de VVD-fractie**
- **Inbreng van de leden van de PRO-fractie**
- **Inbreng van de leden van de PVV-fractie**
- **Inbreng van de leden van de CDA-fractie**
- **Inbreng van de leden van de JA21-fractie**

II Reactie van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de onderhavige Kamerbrief en hebben daarover geen vragen.

Inbreng van de leden van de PRO-fractie

De leden van de PRO-fractie wijzen erop dat de Kamer al 2019 de motie van het lid Van den Hul c.s.[2] heeft aangenomen over het inzichtelijk maken van de ruimtebrieven voor alle sociale partners en ook dit jaar heeft de Kamer weer de motie van het lid Moorman met een ruime meerderheid aangenomen. Mogen deze leden er niet van uit gaan dat het kabinet moties van de Kamer gewoon uitvoert, zodra deze zijn aangenomen? De leden zijn namelijk met de onderhavige brief nog niet gerustgesteld. Zij waarderen de ontwikkeling

[1] Kamerstuk 27 923, nr. 521
[2] Kamerstuk 35 000 VIII, nr. 173

dat werkgevers in het onderwijs tegenwoordig transparant over de loonruimte aan de cao-tafel willen zijn richting de vakbonden en dat er sprake van voldoende vertrouwen tussen partijen is om deze informatie te delen. Deze leden signaleren echter dat hiermee de afhankelijkheidspositie van de vakbonden ten opzichte van werkgevers blijft bestaan. Immers, zodra werkgevers niet meer bereid zijn om de informatie niet of niet volledig te delen dan is er weinig meer over van de gemaakte afspraak om de informatie te delen. Hoe beziet de minister dit punt? En welke maatregelen kan de minister te nemen om dit te voorkomen en is zij ook bereid tot zulke maatregelen? Ook vragen de leden of de minister bereid is met werkgevers af te spreken dat vakbonden de volledige brief te zien krijgen en niet alleen de inhoud van deze brief.

Daarbovenop blijft het principiële punt staan dat werkgevers in het onderwijs, welke gedecentraliseerd zijn, een brief met de kabinetsbijdrage ontvangen en vakbonden niet. De leden van de PRO-fractie vragen waarom werkgevers – die feitelijk los staan van de Rijksoverheid – op gelijke manier worden behandeld als kabinetssectoren waar de Rijksoverheid werkgever is, terwijl de onderwijssectoren ooit weloverwogen en welbewust werden gedecentraliseerd. Deze leden vragen waarom de minister niet kiest voor de systematiek in de zorg (OVA-convenant), waarbij de kabinetsbijdrage wel met werkgevers en vakbonden worden gedeeld.

Aanvullend daarop vragen de leden van de PRO-fractie de minister om in te gaan op het feit dat deze handelswijze, waarbij werkgevers meer informatie ontvangen dan vakbonden, indruist op de *fair play*- en *equality of arms*-principes van de International Labour Organization (ILO), waarbij wordt uitgegaan van het feit dat vakbonden en werkgevers op gelijkwaardige wijze kunnen onderhandelen. Is de minister het met deze leden eens dat de huidige werkwijze, waarin onderwijswerkgevers meer informatie ontvangen dan vakbonden, in strijd is met de genoemde ILO-principes?

Ook vragen de leden van de PRO-fractie de minister te reflecteren op artikel 4, lid 1 sub b van de Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende toereikende minimumlonen in de Europese Unie waarin wordt gesteld dat lidstaten constructieve loononderhandelingen dienen te stimuleren “tussen de sociale partners, op voet van gelijkheid, waarbij beide partijen toegang hebben tot de nodige informatie om hun taken met betrekking tot collectieve onderhandelingen over de loonvaststelling uit te voeren”.[3] Is de minister het met de leden eens dat zij sociale partners in het onderwijs niet op voet van gelijkheid behandelt met betrekking tot de cao-onderhandelingen over de loonvaststelling?

De leden van de PRO-fractie vragen naar de vervolgstappen die de minister gaat zetten na de rechterlijke uitspraak van 28 april 2026 over het openbaar maken van de kabinetsbrief bijdrage in de arbeidskostenontwikkeling na afronding van de cao-onderhandelingen. Is de minister bereid om de brief kabinetsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling dan ook voor

[3] Document 32022L2041: Richtlijn (EU) 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende toereikende minimumlonen in de Europese Unie **(**Richtlijn - 2022/2041 - EN - EUR-Lex**)**.

de jaren 2022, 2023, 2024, 2025 en 2026 openbaar te maken? Zo nee, waarom houdt de minister zich dan niet aan de rechterlijke uitspraak? Is de minister het met deze leden eens dat – zoals ook de rechter stelt – werkgevers een eigen verantwoordelijkheid hebben in de onderhandelingen, los van de minister?

De leden van de PRO-fractie signaleren dat nog niet alle onderwijssectoren, namelijk die van de onderzoeksinstellingen, bereid zijn om de informatie over de loonruimte vertrouwelijk te delen. Deze leden vragen de minister of dit klopt en zo ja, of zij bereid is om het gesprek over het vertrouwelijke delen ook met werkgevers van onderzoeksinstellingen te voeren.

Inbreng van de leden van de PVV-fractie
De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de stukken en hebben verder geen vragen.

Inbreng van de leden van de CDA-fractie
De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap waarmee de Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomst van de gesprekken met de onderwijskoepels over het vertrouwelijk delen van informatie aan de cao-tafel en hebben op dit moment geen verdere vragen.

Inbreng van de leden van de JA21-fractie
De leden van de JA21-fractie hebben de brief van de minister over de loonruimte aan cao-tafels met belangstelling gelezen en hebben hierover nog vragen.

De leden van de JA21-fractie merken op dat de minister concludeert dat het vertrouwelijk delen van de sectorale loonruimte inmiddels de gangbare praktijk is in alle vijf onderwijssectoren. Is dat ook geverifieerd bij de vakbonden aan de cao-tafels in het mbo, hbo en wo, of alleen bij de werkgevers? Indien dit het geval is, wat is dan de reden om de jaarlijkse zogenoemde kabinetsbijdragebrief niet te delen met de vakbonden zodat het niet langer aan de Raden (de onderwijswerkgevers) is om te bepalen of, en zo ja, wat zij precies met de vakbonden delen?

De leden van de JA21-fractie merken op dat in de beslisnota staat dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties nu standaard de brief over de kabinetsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling na vijf jaar openbaar maakt en die werkwijze “beziet in het licht van de uitspraak van de rechter”. Wat is de uitkomst daarvan, en wanneer wordt de Kamer hierover geïnformeerd? Kan de minister verduidelijken om welke uitspraak het gaat?

De leden van de JA21-fractie vragen of de minister nog de logica en werkwijze kan schetsen achter het opstellen van deze kabinetsbijdragebrief. Geeft het Rijk een percentage op het totale bekostigingsbudget en is de onderhandeling vervolgens welk deel daarvan aan

salarisverhogingen wordt besteed? Hoe wordt die ruimte dan vastgesteld en op basis van welke factoren?

De leden van de JA21-fractie vragen tot slot hoe groot in de afgelopen jaren per onderwijssector het verschil was tussen de toegekende kabinetsbijdrage en de loonruimte die in de cao is afgesproken en waar is een eventueel verschil aan besteed.

II Reactie van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap